

Úřad pro zastupování státu ve
věcech majetkových
Mgr. Ing. Kateřina Arajmu
generální ředitelka
Rašínovo nábřeží 390/42
128 00 Praha 2
datová schránka: 8spaaur

Váš dopis čj. | ze dne UZSVM/A/47867/2016-HMU2
Naše čj. NPU-310/78317/2016
Vyřizuje | tel. Spejchal/ I.149
Spisový znak 183
V Praze dne 14. 11. 2016

Vážená paní generální ředitelko,

v návaznosti na Váš dopis ze dne 30. září 2016 Vám zasílám požadované doplnění žádosti Národního památkového ústavu (dále též jako „památkový ústav“) o převod příslušnosti hospodařit k pozemku par. č. 696 a pozemku par. č. 695, jehož součástí je stavba č. p. 24, vše v katastrálním území Karlín, obec Praha (dále jen souhrnně „Invalidovna“).

S velkým potěšením jsem v úvodu Vašeho dopisu zaznamenala ztotožnění se úřadu, v jehož čele stojíte, s názorem památkového ústavu ve věci jedinečných kulturních a architektonických hodnot budovy Invalidovny, které předurčují tuto typologicky ojedinělou památku k hledání mimořádného způsobu využití v souladu s naplněním veřejného zájmu na ochranu kulturního dědictví.

Ve svém dopise dále požadujete (i) předložení návrhu budoucího využití areálu pro všechna čtyři podlaží, (ii) vyjasnění současné výše nájemného, kterou uvádí Pražský filharmonický sbor (dále jen „PFS“), (iii) specifikaci využití části areálu, který bude zpřístupněn veřejnosti, (iv) dopad instalace exponátů na uvolnění prostor v depozitářích, (v) porovnání s variantou přesunu do objektu nábřeží Edvarda Beneše 627/3, (vi) podrobnější specifikaci nákladů na provoz a obnovu objektu Invalidovny.

Vnímám a zcela respektuji oprávněný požadavek Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (dále jen „úřad“) získat maximální informace o budoucím využití Invalidovny s ohledem na efektivní nakládání s veřejnými prostředky a majetkem státu. Musím však na tomto místě upozornit na skutečnost, která je zajisté i Vám osobně známa, že je velmi obtížné zadání úřadu naplnit, když nedisponujeme žádnými relevantními podklady (např. skutečné provozní náklady vynakládané předešlymi uživateli v uplynulých letech nebo jakákoliv projektová dokumentace), které by posloužily jako výchozí materiály pro přesné definování závěrů v reakci na Vaše požadavky. Zejména předložení návrhu využití při absenci zaměření stavby a projekčních (ne)dovedností památkového ústavu (viz Statut památkového ústavu, který definuje jeho hlavní činnost) je při respektování zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zejména § 53) stěžejí realizovatelné. Jen díky pochopení kvalifikovaných spolupracovníků, kteří nad rámec svých zaměstnaneckých povinností a ve svém volném čase vypracovali potřebné podklady, se podařilo zadání specifikované v dopise úřadu ze dne 30. září t. r. v takto krátkém čase naplnit.

Národní památkový ústav předkládá investiční záměr budoucího využití památkového objektu Invalidovny, který je přílohou č. 1 tohoto dopisu. Záměr spolu s níže uvedeným komentářem více specifikuje žádost památkového ústavu a i v maximální možné míře odpovídá na Vaše požadavky (i), (iii) a částečně i (vi) na zpřesnění naší žádosti ze dne 16. srpna 2016 (čj. NPU-310/62637/2016) a jejího doplnění ze dne 14. září 2016 (čj. NPU-310/68353/2016). Požadavek (ii) byl vyjasněn na Vámi

svolaném jednání dne 4. října 2016 za přítomnosti ředitelky Pražského filharmonického sboru (dále také „PFS“). Připomínám, že nesrovnalost mezi úřadem evidovanou výší ročního nájmu PFS v pronajatých prostorách a podkladem poskytnutým památkovému ústavu ředitelkou PFS vznikla mylným spojením nájmu a nákladů na energie. Podrobnější specifikaci provozních nákladů dle požadavku (vi) definuje příloha č. 2, požadavky (iv) a (v) jsou obsahem komentáře níže.

- (iv) Otázky směřované na dopad instalace exponátů na uvolnění prostor v depozitářích svědčí o neznalosti potřeb kulturně společenských a kulturně vzdělávacích institucí ČR. Vznik nových expozic vybraných příspěvkových organizací Ministerstva kultury ČR (Národní galerie, Národní technické muzeum, Památník národního písemnictví – zavazující dopisy jsou přílohou č. 3 tohoto dopisu) v prostorách Invalidovny umožní naplnit poslání paměťových institucí prezentovat svěřené sbírky mimořádné hodnoty široké veřejnosti. Požadavek na uvedení počtu exponátů v instalacích jednotlivých institucí s uvedením v jakých depozitářích jsou dnes tyto exponáty uloženy (konkrétní adresa, plocha, výdaje na nájem, provoz a údržbu) je vedlejší, a to s ohledem na zcela zanedbatelné respektive žádné úspory v nákladech v souvislosti s jejich prezentací v prostorách Invalidovny. Jedná se o zanedbatelný počet exponátů v poměru k počtu deponovaných předmětů.

Národní technické muzeum (dále také „NTM“) má celkem 71 029 položkových čísel evidovaných exponátů a jejich souborů, z nichž více než 95 % je uloženo v depozitáři v Čelákovících. V expozicích na Invalidovně by bylo prezentováno celkem 190 exponátů, což činí 0,267 % sbírkových předmětů svěřených do péče NTM, přičemž dnes má z celkového počtu exponátů NTM vyinstalováno něco kolem 3,5 % ve stálých expozicích v hlavní budově v Praze na Letné a v Centru architektury a stavitelství v Plasích. Prezentace NTM v Invalidovně by jen zanedbatelně uvolnila plochy v depozitářích v Čelákovících.¹

Národní Galerie (dále také „NG“) má v současné době zcela přetížené depozitáře. V rámci veřejné prezentace barokní kolekce v Invalidovně předpokládá vystavit cca 130 předmětů, orientačně z toho 60 % soch a 40 % obrazů. To nepředstavuje ani 1 % z celkové deponované obrazové a sochařské kolekce NG. Rozměrnější sochařská kolekce je dnes uložena v depozitáři v Lobkovicích. Uvažovaný počet cca 80 soch určených pro barokní instalaci v Invalidovně představuje 2 % této sochařské sbírky. Vzhledem k tomu, že tento depozitář je zcela vytížen, došlo by prezentací sochařské kolekce alespoň k částečnému kapacitnímu odlehčení lobkovického depozitáře, což by umožnilo zkvalitnění podmínek pro péči o sbírku uloženou v depozitáři.²

Památník národního písemnictví je na tom obdobně.³

- (v)(vi) S ohledem na aktuální úvahy o předpokládaném využití objektu Invalidovny památkovým ústavem a dalšími subjekty resortu Ministerstva kultury ČR (dále též jako „MK ČR“) je nutné rozlišit očekávané provozní náklady bezprostředně po převzetí objektu do správy památkového ústavu a potenciální provozní náklady po jeho realizované obnově.

Provozní náklady bezprostředně po převzetí objektu a v prvním roce jeho provizorního zpřístupnění návštěvnické veřejnosti, tj. bez předpokládaného částečného administrativního využití po obnově, jsou kalkulovány v celkové výši 8 159 000 Kč za rok. Tato částka v sobě zahrnuje osobní náklady zaměstnanců správy objektu ve výši 3 237 000 Kč za rok a věcné náklady ve výši 4 922 000 Kč, přičemž tato částka v sobě zahrnuje náklady na zahájení předprojektové přípravy a nutné základní opravy a udržování v hodnotě 2 mil. Kč. Roční výnosy při provizorním zpřístupnění veřejnosti lze reálně očekávat minimálně na úrovni 1 mil. Kč, přičemž v této částce nejsou kalkulovány výnosy z krátkodobých pronájmů (např. za účelem filmování).

¹ Vyjádření generálního ředitele NTM Mgr. Karla Ksandra ze dne 4. října 2016.

² Dopis generálního ředitele NG doc. Dr. et Ing. Jiřího Fajta, Ph.D. ze dne 14. října 2016.

³ Dopis ředitele Památníku národního písemnictví Mgr. Zdeňka Freislebena ze dne 4. října 2016.

Tento kvalifikovaný odhad je postaven na pesimistickém výhledu vlastních výnosů, skutečné vlastní výnosy budou zřejmě reálně vyšší, zvláště pak po té, co se Invalidovna stane integrovanou součástí konvolutu památek ve správě památkového ústavu a bude participovat na společných marketingových a propagačních strategiích. Podobně lze očekávat vyšší vlastní výnosy Invalidovny v souvislosti s příznivou lokalitou této kulturní památky nedaleko historického jádra města, která je předpokladem pro vnímání Invalidovny jako přirozeného návštěvního cíle pro obyvatele a návštěvníky Prahy, jež je zapsána na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Při tomto pesimistickém výhledu by dopad na státní rozpočet v souvislosti s převzetím objektu Invalidovna činil 7 159 000 Kč, v optimističtější variantě pak cca 5 mil. Kč.

Po realizaci památkové obnovy objektu je nutné na **provozní náklady** nahlížet komplexněji z pohledu různého předpokládaného využití areálu, a to nejen pro účely expoziční, ale rovněž pro účely zajištění provozního zázemí Národního památkového ústavu, územní památkové správy v Praze (dále též jako „ÚPS Praha“), dále Pražského filharmonického sboru, Metodického centra pro vzdělávání (pracoviště památkového ústavu) a zázemí dalších participujících subjektů (příspěvkových organizací rezortu kultury, Památkové inspekce MK ČR, variantně Odboru vědy a výzkumu MKČR).

Provozní náklady po obnově lze členit následovně:

- 1) Provozní náklady a výnosy správy památkového objektu Invalidovny
- 2) Pražský filharmonický sbor
- 3) Územní památková správa v Praze
- 4) Metodické centrum pro vzdělávání
- 5) Náklady dalších participujících subjektů

Ad 1) Provozní náklady a výnosy správy památkového objektu Invalidovny po obnově

Celkové provozní náklady po obnově objektu jsou kalkulovány ve výši 8 759 000 Kč a očekávané výnosy lze reálně předpokládat na úrovni 5 600 000 Kč. Dopad na státní rozpočet by tak činil 3 159 000 Kč, tj. ve výši nákladů personálního zajištění provozu Invalidovny jako zpřístupněného památkového objektu veřejnosti.

Ad 2) Pražský filharmonický sbor

V současné době je PFS v pronajatých prostorách nestátního subjektu, kde výše čistého nájemného činí 1 111 335 Kč. Tyto prostředky lze vnímat, jako dodatečný zdroj pro krytí provozních nákladů Invalidovny. Současně PFS hradí v pronajatých prostorách související provozní náklady spojené s nájmem ve výši 888 325 Kč, které jsou dnes paušálním výdajem za stávající pronajatou plochu. Hodnotu těchto nákladů by PFS nesl i v objektu Invalidovny (vzhledem k předpokladu potřeby větší plochy prostor pro PFS než má tento v současné době v pronájmu, mohou provozní náklady částečně vzrůst v oblasti spotřeby energií, nicméně současně by došlo k úsporám PFS v oblasti jiných výdajů, např. náklady na ostrahu). Lze tak konstatovat, že stávající celkové roční výdaje působení PFS v pronajatých prostorách ve výši 1 999 660 Kč, hrazené jinému nestátnímu subjektu, by byly přeměrovány na krytí provozních nákladů Invalidovny.

Ad 3) Územní památková správa v Praze

Územní památková správa v Praze dnes sídlí provizorně v prostorách objektu Sabinova 373/5, Praha (dále jen „Sabinova“), spolu s dalším pracovištěm Národního památkového ústavu, územním odborným pracovištěm pro střední Čechy v Praze, přičemž z dlouhodobého hlediska je tento stav nevyhovující a neudržitelný. Památkový ústav proto dlouhodobě hledá nové prostory pro umístění ÚPS Praha v jiných objektech v hlavním městě.

Jednou z uvažovaných variant byla možnost využívání objektu na nábřeží Edvarda Beneše 627/3, Praha (dále jen „E. Beneše“). Aktuální stav a výhled realizace této varianty je však

z pohledu památkového ústavu diskutabilní a v situaci, kdy se nabízí, aby ÚPS Praha byla umístěna v objektu Invalidovny spolu se správou památkového objektu, je toto řešení pro památkový ústav jednoznačně upřednostňováno, a to i s ohledem na praktické provozní důvody, ale současně též z pohledu úspor provozních nákladů, podobně jako je tomu u dalších územních památkových správ dislokovaných na zpřístupněných památkových objektech památkového ústavu (např. ÚPS Sychrov na zámku Sychrov, ÚPS Kroměříž na zámku Kroměříž). Část stávajících provozních výdajů ÚPS Praha vynakládaných na provoz objektu Sabinova by tak byla využita na krytí provozních nákladů objektu Invalidovny. Potenciálně uvažované zvýšení provozních nákladů ÚPS Praha by ve vztahu k prostorovým potřebám tohoto pracoviště bylo zvýšeným nákladem a vzniklo by i v případě realizace alternativního řešení přemístěním do budovy E. Beneše.

V souvislosti s naléhavostí potřeby řešení lokace sídla ÚPS Praha zvažoval památkový ústav rovněž možnost částečné dislokace ÚPS Praha do objektu K Starému Bubenči 569/4, Praha (dále jen „vila Bubeneč“), kde v současné době působí provozně-ekonomická sekce generálního ředitelství památkového ústavu a Památková inspekce MK ČR. Provozně-ekonomická sekce generálního ředitelství bude výhledově v horizontu jednoho roku přemístěna do sídla generálního ředitelství v objektu Ledebourského paláce, po uvolnění části prostor v souvislosti s dokončením rekonstrukce objektu v ulici Liliová na pražském Starém Městě. Dislokace části ÚPS Praha do vily Bubeneč je však řešením nesystémovým a provizorním, protože ÚPS Praha by tak nutně využívala prostory ve dvou lokalitách v Praze (Sabinova a vila Bubeneč) s časově problematickou vzájemnou dostupností a nevyhovující dopravní infrastrukturou na obou místech. Při realizaci záměru převodu příslušnosti hospodaření s objektem Invalidovny na památkový ústav, kde je uvažováno rovněž umístění Památkové inspekce MK ČR, by tak mohla být vila Bubeneč zcela opuštěna a provozní výdaje ve výši cca 500 000 Kč za rok přesměrovány na provoz objektu Invalidovny. Předpoklad výnosů z prodeje vily Bubeneč po zvažovaném převodu na ÚZSVM je cca 40 000 000 Kč.

Ad 4) Metodické centrum vzdělávání

Vznik metodického centra vzdělávání (dále také „MCV“) je naplněním jednoho ze základních poslání památkového ústavu prezentovat kulturní dědictví přijatelnou formou všem věkovým kategoriím a vychovávat k pochopení a pozitivnímu vztahu k památkám a historii. Provozní náklady MCV jsou zahrnuty v nákladech správy památkového objektu Invalidovny, resp. jsou promítnuty do zvýšených nákladů na energie správy objektu po obnově. Památkový ústav v tomto případě vychází ze zkušeností a dobré praxe aplikované v rámci jiných projektů, zejména realizace edukačního centra v rámci projektu IOP Kuks – granátové jablko.

Ad 5) Provozní náklady dalších subjektů

Provozní náklady dalších participujících subjektů nejsou s ohledem na jejich předpokládanou nepodstatnou výši kalkulovány, resp. jsou zahrnuty v provozních nákladech správy památkového objektu (např. prezentace příspěvkových organizací MK ČR, komunitní aktivity, Památková inspekce MK ČR a Odbor vědy a výzkumu MKČR).

Tabulka bilance nákladů

	správa památkového objektu	PFS	ÚPS Praha	vila Bubeneč	Památková inspekce MK ČR
Věcné náklady zvýšené	5 522 500 Kč	0 Kč	500 000 Kč	0 Kč	0 Kč
Osobní náklady zvýšené	3 236 650 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Úspory	0 Kč	1 111 335 Kč	0 Kč	500 000 Kč	0 Kč
Vlastní výnosy	5 600 000 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
BILANCE dopadu na státní rozpočet	3 159 150 Kč	-1 111 335 Kč	500 000 Kč	-500 000 Kč	0 Kč
BILANCE CELKEM	2 047 815 Kč				

Náklady ve výši 2 047 815 Kč budou kompenzovány významem zpřístupnění typově unikátní barokní památky v centru Prahy návštěvnícké veřejnosti a naplnění kulturní a společenské role tohoto objektu jako nové atraktivity cestovního ruchu.

Náklady na obnovu památkového objektu Invalidovny lze na základě dostupných podkladů a informací kvalifikovaně odhadnout ve výši 846 828 mil. Kč vč. DPH (21%). Uvedené náklady zahrnují komplexní obnovu celého areálu Invalidovny, tj. včetně všech podlaží objektu Invalidovny a přilehlých ploch. Výše uvedených nákladů je výrazně nižší než předpokládaly jiné dříve zamýšlené projekty, které počítaly s technologicky a provozně náročným využitím (např. kampus Univerzity Karlovy). Předkládaný investiční záměr je navržen s ohledem na dlouhodobou udržitelnost provozu objektu při respektování jeho kulturních a architektonických hodnot. Detailní harmonogram obnovy je uveden v příloženém investičním záměru v bodu 3. Samotná realizace stavební obnovy může trvat cca 24 měsíců, zpracování projektové dokumentace zhruba 18 měsíců. Včetně ostatních fází obnovy, které jsou uvedeny v příloženém harmonogramu, lze očekávat, že od provedení převodu příslušnosti hospodaření s objektem Invalidovny do ukončení stavební obnovy a zahájení plnohodnotného provozu objektu uplyne 67 měsíců (5 let a 6 měsíců).

Finanční prostředky na obnovu Invalidovny nejsou zajištěny, a ani nemohou být, protože je nelze za současného stavu nárokovat v rámci kapitoly MK ČR. Zdrojem financování by mohl být Program péče o národní kulturní poklad, za předpokladu alokace finančních prostředků rozhodnutím vlády ČR.

Předpokládané **provozní náklady po obnově** areálu ve výši 8 659 000 Kč za rok zahrnují přírůstek provozních nákladů participujících subjektů v případě převzetí a obnovy Invalidovny. Krytí těchto nákladů bude zajištěno vlastními výnosy (vstupné a krátkodobé pronájmy) ve výši 5 600 000 Kč, úsporami nájmu a provozních nákladů uvolněných prostor. Deficit vlastních zdrojů pro krytí přírůstku provozních nákladů by byl kryt z kapitoly MK ČR. Přírůstek provozních nákladů se vztahuje k celému areálu Invalidovny a zahrnuje v sobě roční osobní náklady ve výši 3 236 000 Kč na zajištění správy a provozu Invalidovny. Celkem se jedná o 12 přepočtených pracovních míst pro správu tohoto památkového objektu.

Záměr památkového ústavu na využití objektu Invalidovny v nejvyšší možné míře směřuje k zajištění ochrany a obnovy památkových hodnot, které tato památka ve své hmotné i nehmotné rovině představuje, a navrhuje vyvážený a přiměřený způsob využití této jedinečné stavby, která je na indikativním seznamu Národních kulturních památek.

Oživením a prezentováním veřejnosti výjimečné nemovité kulturní památky, jakou v národním a v mezinárodním kontextu Invalidovna bezpochyby je, bude památkový ústav v roli správce areálu významně napomáhat tomu, aby Česká republika naplňovala své závazky vyplývající z mezinárodních dohod. Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy, publikovaná pod č. 73/2000 Sb. m. s., vyzdvihuje jako specifickou hodnotu zpřístupňování a zprostředkování kulturního dědictví široké veřejnosti. Záměr památkového ústavu na využití Invalidovny předpokládá, že památka bude sloužit také pro vzdělávání veřejnosti v oblasti kulturního dědictví. Budování a posilování povědomí o hodnotě kulturního dědictví představuje jeden z klíčových nástrojů jeho ochrany. Z tohoto důvodu je také podpora vzdělávání a informovanosti veřejnosti součástí mezinárodních závazků na poli ochrany kulturního dědictví, ke kterým se Česká republika zavázala a jež vyplývá mimo jiné z Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, publikované pod č. 159/1991 Sb.

Památkový ústav dosud nemá v Praze areál podobného rozsahu, ve kterém by mohl využít své odborné možnosti k zajištění vzorové obnovy a společensky prospěšného využití architektonického dědictví, jako je tomu v případě řady památkových objektů, které má ve své správě. Obnovená Invalidovna s bohatým kulturním a společenským využitím se do budoucna může stát jedním z příkladů dobré praxe plnění výše uvedených mezinárodních závazků.

Areál ležící ve výhodné pozici v blízkosti historického jádra Prahy, se do budoucna může stát významnou a vyhledávanou referenční veřejností zpřístupněnou stavbou. Bude ji možno využívat pro obohacení nabídky návštěv kulturních památek při nejrůznějších příležitostech, včetně významných návštěv ze zahraničí, a bude tedy sloužit i dalším resortům. Významná a přitom dosud nedostatečně prezentovaná kulturní památka v této části Prahy může odlehčit v současné době turistickým využitím velmi přetíženému historickému jádru Prahy a pomoci naplnit dlouhodobě potřebné rozšíření nabídky pro širokou veřejnost, obyvatele, i návštěvníky Prahy v zázemí statku světového dědictví UNESCO. Záměr předkládaný památkovým ústavem je plně v souladu s obecnými principy péče o světové dědictví v Praze.

Vážená paní generální ředitelko, důvody, které podporují oprávněnost žádosti památkového ústavu o převod příslušnosti hospodařit s objektem Invalidovny, nelze spatřovat čistě v oblasti ekonomické. Vedle výše uvedených ekonomických argumentů je nutné zohlednit i nepochybnitelný veřejný zájem na ochraně, obnově a prezentování výjimečného kulturního a architektonického dědictví, jak jej Invalidovna zhmotňuje. Předkládaný investiční záměr počítá s tím, že se Invalidovna otevře různým společenským aktivitám, a to při respektování památkových hodnot objektu. Za velkou přednost předkládaného záměru považujeme i to, že přímo na památkovém objektu se bude snoubit památková obnova, prezentace a vzdělávání, které jsou v této synergii velmi účinným nástrojem na poli ochrany kulturního dědictví České republiky. Fungující památkový objekt tohoto typu, kterým ročně projdou desetitisíce návštěvníků Prahy, bude mít bezpochyby pozitivní vliv i na ekonomický rozvoj nejen blízkého okolí, ale také jeho zázemí.

Je nutné také zohlednit, že potřeba převzetí objektu je u většiny participujících subjektů MK ČR v tuto chvíli naléhavá a zesílená tím, že dosavadní snahy o nalezení jiných uspokojivých řešení nebyly úspěšné. Máme nyní výjimečnou možnost poskytnout různorodým subjektům, které se orientují na činnosti v oblasti hmotné kultury, prostor k vytvoření jedinečného centra společenského, kulturního a vzdělávacího života ve velmi dobře dostupné lokalitě.

Národní památkový ústav proto tímto dává najevo, že trvá na své žádosti o převod příslušnosti hospodařit s objektem Invalidovny.

S pozdravem

Ing. arch. Naděžda Goryczková
generální ředitelka NPÚ

Na vědomí

- Daniel Hermann, ministr kultury
- Andrej Babiš, ministr financí

Přílohy

- 1) Investiční záměr textová a grafická část včetně plánové dokumentace a harmonogramu obnovy (2 soubory)
- 2) Předpokládané provozní náklady před a po obnově areálu (1 soubor)
- 3) Dopisy ředitelů příspěvkových organizací (1 soubor)